H. A. van der Meiden

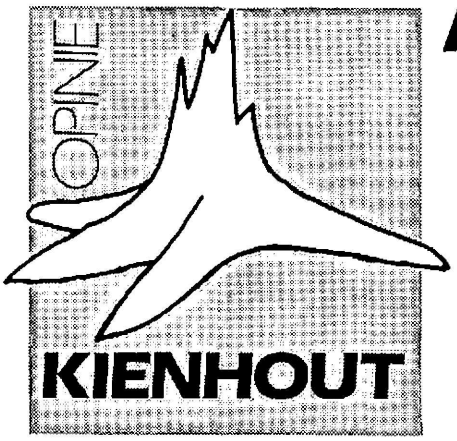

AANDACHT VOOR BOS

Het bos heeft de politieke wind mee. Dat ligt niet zozeer aan de bosbouw als wel aan de activiteiten van de machtige natuur- en milieubeweging.
Sinds een vijftal jaren heeft de zure regen de politiek wakker geschud. Ons bos zou sterven. Die ondergang van het bos is er niet gekomen en de oorzaken van vitaliteitsvermindering zijn intussen onderkend als een wat minder spectaculair complex van traditionele en nieuwe schadefactoren, maar de politieke aandacht voor het bos was wakker geschud!
Toen kwam het tropische bos, waarvoor met grote bevlogenheid activiteiten werden ontwikkeld. Hevige discussies rond het gebruik van tropisch hout, al dringt het meer en meer door dat niet hout maar landhonger, vaak door voedselhonger, het overgrote deel van het tropisch bos doet verdwijnen. Maar weer méér politieke aandacht voor bos!
En dan nu het broeikaseffect, een recent heet onderwerp in de milieudiscussie, en bosaanleg als wapen daartegen. Dus weer: Bos in de politieke belangstelling!

Maar dan komt het: consequenties trekken uit wat er om ons heen gebeurt, consequenties voor wat ons in eigen land te doen staat? Dat is kennelijk wat minder aantrekkelijk!
Een paar voorbeelden.
Als de vitaliteit van het bos dan echt zo hard terugloopt moet er ons toch alles aan gelegen zijn om kwetsbare bossen, ongezonde bossen en genetisch slechte bossen, bossen met een ingebakken risico, zo snel mogelijk te vervangen? In ordinaire bosbouwtaal: Bossen kappen en verjongen. Verder: Bossen goed onderhouden, regelmatig dunnen. Maar dan zijn er de pleidooien *tégen zoiets*, pleidooien *om* het bos aan de natuur over te laten of zeer extensief te beheren.
En dan het tropische hout: wat is nu logischer dan dat zij die dit hout niet meer willen doen gebruiken maar ook geen realistische, milieuvriendelijke alternatieven voor ons houtgebruik kunnen bieden, zich tot en met inspannen om de produktie van onze eigen bossen zo snel mogelijk en zoveel mogelijk te laten opvoeren! Maar nee, dat is al evenzeer strijdig met de filosofieën die velen hunner over bos en over bosbeheer koesteren.
En tenslotte het broeikaseffect. Men zegt precies wat er moet gebeuren: onder meer veel bos aanleggen. Maar dan wel ver weg, niet bij ons.

Twee recente gebeurtenissen illustreren die "ver van mijn bed" show nog eens nadrukkelijk. Op het moment dat ik dit schrijf is in Noordwijk net de ministersconferentie over de klimaatproblematiek afgesloten. Een van de conclusies: er zal worden gestreefd naar een wereldwijd evenwicht tussen ontbossing en een gezond bosbeheer in combinatie met herbebossing. Het bosareaal moet ook worden uitgebreid. Want - vooral snelgroeiende - bossen zijn goed om het broeikaseffect binnen de perken te houden.
De tweede gebeurtenis: een brief van de Stichting Natuur en Milieu van 1 oktober waarin ze zich uitspreekt voor de aanleg van nieuwe bossen maar vervolgens gaat opsommen waar het allemaal niet kan: Ganzegebieden, weidevogelgebieden, uiterwaarden, beekdalen, grootschalige open landschappen. O ja, de Stichting zegt dat in kleinschalige landschappen bosaanleg kan worden geaccepteerd, afhankelijk van de plaatselijke situatie, maar in die door de natuurbescherming steeds gekoesterde landschappen zullen ongetwijfeld planologische belemmeringen onder druk van locale milieugroepen er voor proberen te zorgen dat ze eeuwig blijven wat ze zijn. Einde van de bebossingsmogelijkheden. Maar wèl anderen vertellen dat zij bossen moeten aanleggen. Tegen het broeikaseffect. En om ons hout te leveren. Maar niet uit het tropische bos alstublieft. En méér hout graag dan voorheen. Want wij wensen in onze bossen zo min mogelijk te kappen.

Kijk, dat bedoel ik nu. Consequenties trekken uit gebeurtenissen maar oplossingen op grote afstand willen realiseren. Wij zelf blijven langs 's Heeren wegen tuffen, met of zonder de ons geweten sussende katalysator, genietend van een grootschalig open landschap, elk van de 600.000 in ons land overwinterende ganzen respecterend en aan een landingsbaan helpend, dit overigens ten nadele van bosuil en wielewaal, van boomklever, boomkruiper en andere stamgasten, intussen ach en wee roepend over de ontbossing elders in de wereld en het tekortschieten in nieuwe bosaanleg dáár!
Ik chargeer natuurlijk, ik praat zwart/wit, dat is het aardige van deze rubriek. Maar al het water van de zee wast niet weg en alle bladeren van het bos camoufleren niet dat men in Nederland in brede kring niet bereid is de consequenties voor eigen land te trekken uit wat men over bos en bosaanleg denkt en zegt.
Maar laten we blijven hopen. In ieder geval is het bos zeer in de publiciteit, zeer in de politieke belangstelling en dat is een goede zaak. Het bos heeft de wind mee. Maar de bosbouw moet nu wel snel de zeilen hijsen.